

Jaarverslag 2019

Stichting Natuurbelang De Onlanden



Aan het begin van het derde decennium van deze eeuw kijkt het bestuur van stichting De Onlanden terug op het tweede decennium van haar bestaan. 20 jaar geleden hadden we niet durven dromen dat het idee van de realisatie van een groot, aaneengesloten moerasgebied in het toenmalige veenweidegebied tussen Eelde en Leek tot zo'n een succesvol en inmiddels internationaal bekend natuurgebied zou leiden. We zijn uiteraard zeer tevreden met dit resultaat. Tegelijkertijd is er nog genoeg reden om als bestuur ook alert te blijven op ontwikkelingen die mogelijk in de toekomst een bedreiging gaan vormen voor de Natuur in De Onlanden. De effecten van de klimaatverandering (lange periodes van droogte, of juist extreem veel neerslag in korte tijd) zijn zeker ook in De Onlanden te merken. De aanpassingen aan de nieuwe, duurzame energievoorziening die in het Nederlandse landschap plaats vinden (windmolens, zonneweides) gaan ook niet aan De Onlanden voorbij. Zo blijft er ook in het komende decennium genoeg te doen voor onze stichting. In dit verslag kijken we voorsnog kort terug op de activiteiten van de stichting in het afgelopen jaar.

Onlanders:

Het aantal donateurs van de stichting groeide in 2019 licht, van 127 naar 132, ondanks enkele opzeggingen wegens verhuizing. Het bestuur is uiteraard blij met deze blijvende steun voor ons werk. Samen brachten de Onlanders een bedrag van €1590,- in. Als tegenprestatie ontvingen de donateurs twee keer de digitale Onlander Berichten, met het laatste nieuws uit het gebied en werden ze tussendoor op de hoogte gehouden van actuele ontwikkelingen en van nieuwe films op ons Youtube-kanaal. Ook werd in mei de jaarlijkse excursie georganiseerd voor Onlanders. Dit keer werd een fietstocht gehouden, die de loop van het beekwater vanaf de bronnen naar De Onlanden volgde.

Uitleg over de teloorgang van het Bunnerveen, tijdens de Onlander-excursie, mei 2019.



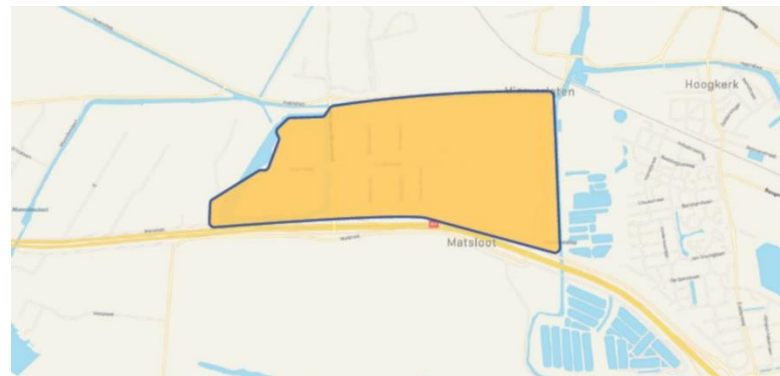
Activiteiten voor De Onlanden:

In 2019 was het bestuur actief betrokken bij een flink aantal verschillende zaken die direct van invloed zijn of kunnen worden op de Natuur in het gebied. In de eerste plaats was dat dit jaar het nadenken over en vastleggen, door de gezamenlijke natuurbeheerders, van de Visie op de toekomstige ontwikkeling en het beheer van de natuur en het landschap in De Onlanden. Wij praatten en dachten daarover op verschillende momenten en over verschillende onderwerpen mee. De Visie is inmiddels klaar en op hoofdlijnen al bekend gemaakt (zie bijvoorbeeld de laatste Nieuwsbrief van De Onlanden, december 2019), maar moet in haar geheel nog officieel verschijnen. Dan zal het bestuur ook bepalen wat onze reactie is op deze Visie voor De Onlanden.

Ook de tussenevaluatie van het Beheerplan voor het Natura 2000-gebied Leekstermeergebied (onderdeel van De Onlanden) kwam dit jaar aan de orde. Wij hebben, officieel namens de NMF Drenthe, zitting in de beheerplancommissie en namen dus deel aan deze evaluatie. Conclusie was dat het momenteel nog goed gaat met de doelsoorten voor het gebied, maar dat sommige ontwikkelingen in het gebied zelf (Grote waternavel) en/of in de omgeving (windmolens, zonneparken) mogelijk in de toekomst tot problemen gaan leiden. Het eindrapport van de tussenevaluatie wordt in 2020 bekend.

Over de verkenningen voor het plaatsen van windmolens en de aanleg van een zonnepark, respectievelijk ten noorden en zuiden van de A7 bij Hoogkerk, praatten wij vanzelfsprekend ook mee in 2019. Het bestuur is niet op voorhand tegen deze ontwikkelingen, maar vindt dat dit alleen kan doorgaan als voldoende aangetoond is dat de Natuur in De Onlanden (en de Natuur in het algemeen) er geen schade van ondervindt. Tot nu toe gaat het voor beide projecten om verkenningen, waarbij nog lang niet zeker is dat plaatsing daadwerkelijk doorgaat.

Het zoekgebied voor de plaatsing van windmolens ten noorden van de A7 bij Hoogkerk (bron: Verkenning Windplatform, 2019)



Na jaren van praten met en aandringen bij de gemeente Noordenveld kwam in 2019 eindelijk de beslissing om een eind te maken aan het sluipverkeer van auto's en vrachtwagens over de Noorddijk en Drentse Dijk in De Onlanden. De afsluiting van de Noorddijk, ter hoogte van de uitkijktoren, zal waarschijnlijk in de eerste helft van 2020 gerealiseerd worden. Hierdoor worden de wegen in dit deel van De Onlanden een stuk veiliger voor fietsers en wandelaars en komt er ook veel meer rust in het gebied. Het bestuur ziet deze afsluiting als een goede eerste stap richting afsluiting van het hele oostelijke deel van De Onlanden voor autoverkeer.

Meepraten en -denken:

Ook in 2019 kwamen de plannen van waterschap Noorderzijlvest voor de 'optimalisatie' van de waterbergende functie van De Onlanden regelmatig ter sprake. Het waterschap organiseerde bijvoorbeeld drie informatie-avonden voor omwonenden waarin ze haar plannen presenteerde. Wij waren hier uiteraard bij. Ook werd overleg gevoerd met de natuurbeheerders over de mogelijke gevolgen van deze optimalisatie voor de Natuur in De Onlanden en over de resultaten van de gesprekken die zij hierover hadden met het waterschap en de provincie Drenthe. In de loop van het jaar werd duidelijk dat het waterschap toch verplicht is een milieueffectrapportage (MER) op te laten stellen voor dit project. Dit betekent dat de uitvoering ervan nog zeker een jaar uitgesteld is. Dit geeft ook ruimte aan de natuurorganisaties (gesteund door ons) om hun alternatief (creëren van extra waterberging in de bovenlopen van de beken en/of rondom De Onlanden) verder onder de aandacht te brengen.

Op initiatief van de provincie Groningen kwamen de natuurbeheerders van de zogenaamde Laagveengordel (De Onlanden, Zuidlaardermeergebied en Roegwold) weer bij elkaar om de ontwikkelingen in deze grote moeraszone rondom de stad Groningen te bespreken en na te denken over het versterken van de samenhang tussen de genoemde deelgebieden. Wij praten ook mee in dit verband en brengen o.a. kennis over de natuurontwikkelingen in De Onlanden in. De Visie van de natuurbeheerders op de toekomst van De Onlanden stond dit keer centraal in het overleg.

Activiteiten voor derden:

Dit jaar werd één keer een excursie voor derden in De Onlanden begeleid. Daarnaast werkten we mee aan opnames voor het televisieprogramma Vroege Vogels en gingen we het gebied in met een natuurfilmer die voor Arte-tv documentaires maakt. Ook in 2019 werden we weer meerdere keren benaderd door de regionale omroepen en dagbladen voor interviews over onderwerpen over de Natuur in De Onlanden of natuur in het algemeen en zaken als bijvoorbeeld de vervuiling door de nieuwe McDonalds bij Hoogkerk en de afsluiting van de Noorddijk.

Communicatie:

Het bestuur stelt met genoegen vast dat de belangstelling voor de Natuur in De Onlanden blijft groeien, zoals blijkt uit de cijfers over de volgers van onze communicatiekanalen. In 2019 trok onze website (www.natuurindeonlanden.nl) maandelijks gemiddeld 2113 unieke bezoekers. Het Twitteraccount van de stichting (@natuuronlanden) had aan het eind van het jaar 2210 volgers (1936 in 2018) en het aantal abonnees op ons Youtube kanaal (natuurin De Onlanden), waar inmiddels 219 filmpjes op staan, groeide ook flink, van 239 naar 275. In diverse media (kranten, radio, regionale tv) werd gedurende het jaar aandacht besteed aan gebeurtenissen in de Natuur van De Onlanden.

Op één van de nieuwe filmpjes op ons Youtube-kanaal is te zien dat waterrallen ook heel goed kunnen zwemmen.



Financiën:

Inkomsten:

Donaties: € 1590,-

Uitgaven:

bankkosten: € 168,-
onkosten Onlander excursie € 412,50
overige onkosten € 17,25
Totaal € 597,75

Het overschot aan inkomsten is bij de algemene reserves van de stichting gevoegd.

Namens het bestuur van stichting Natuurbelang De Onlanden,

Wim van Boekel
(secretaris)

Peize, 13 januari 2020